

A sikeres kulturális önkéntesek kulcskompetenciái

- Fontosak az elvárások a jó gyakorlat során alakulnak ki, erősödnek.
- A szükséges kompetencia mindig attól függ, milyen feladatra kívánják bevonni az önkéntest. Van, akit csak egyszerűbb részfeladatra tudunk bevonni, de azt nagyszerűen meg tudja csinálni. Van, akit bonyolultabb feladattal is meg lehet bízni. Nem lehet lemondani senkiről. Mindenkinnek meg kell találni a számára megfelelő tevékenységet. Ezért nem lehet generális kompetenciáról beszélni.
- A vállalt feladattal van összefüggésben, milyen kompetenciákra van szükség.
- Előbb a sokoldalú embert, személyiséget kell felszínre hozni, gazdagítani, kimunkálni. Bárkiből lehet kulturális önkéntes, hozzáállás kérdése csupán. A dolgokat érteni és megérteni a lényeg, másként nem vagy hiteles. Majd mindezek megalapozása után lehetséges az egyes kompetenciák erősítése, mélyítése.
- Érdemes volna szűrni és osztályozni az önkénteseket, hogy adott igényű helyekre adekvátabb önkéntesek kerülhessenek.
- Etnikai felkészültség, generációk sajátosságaiból való felkészülés.
- Feladatkörök és profilok részletezése segített volna a kompetenciákat pontosabban meghatározni.

Önkéntes toborzás

- A személyes ismeretség és kapcsolatok lehetnek ebben a fontosak.
- Erőltetni nem szabad, a meggyőzés, fokozatosság, jóra való törekvés sok munkát fegyelmzettséget igényel.
- A toborzás ritkán működik meghirdetéssel. Leginkább a személyes kapcsolatok útján sikerül bevonni valakit a munkába. Az ifjabb generáció bevonása sokkal nehezebb, mint az 50 év fölöttieké. Személyes motivációt kell találni (pl. gyermekén, baráti társaságán keresztül) különben nem szánja rá magát. Tipikusan a jó értéket teremtő közösségekben

nevelkedők nyitottak a felnőttkorban is az önkéntes munkára.

- Hiányzik az önkéntesek munkájára vonatkozó erkölcsi elismerés lehetősége, módja, formája.
- Az önkéntes tevékenység pozitív hatását a személyiség fejlődésére nem lehet eléggé hangsúlyozni.
- Nagyobb hangsúlyt kellene adni az önkéntes munka adta lelki jóérzésnek.
- Manapság a facebook az egyik legjobb fórum.

Képzés

- A képzéseket nem szabad a formális oktatás képére hasonlítani.
- Az ideális önkéntes képzés minden kérdésében megfogalmazott elemet fejleszt, de a gyakorlatban ez így nem megvalósítható. Az önkéntes munkát vállalók nagy része nem megy képzésre, saját meglévő tudását teszi az önkéntes tevékenységbe.
- A feltett kérdések csak részben alkalmasak a képzési igények (szükségletek) felmérésére. Az persze alapkérdés, hogy milyen önkéntesekről beszélünk. Nem mindegy, hogy arról az önkéntesről, aki egy-egy részfeladatot vállal (véggez) az egyesületben vagy netán arról van szó, aki a szervezet egészének irányításában vesz részt pl. vezetőségi tag vagy/és tisztségviselő.

Milyen támogatásra van szüksége az önkéntesnek?

- Az együttműködés fontos a közös cél eléréséért.
- Az önkéntes támogatása akkor jó, ha az eredményekben is jelentkezik.
- A munkafeltételek megteremtése és megszervezése, valamint a személyes kompetenciájához illeszkedő feladat megtalálása a fontos ahhoz, hogy jól érezze magát az önkéntességben. Szükséges továbbá az előzetes pontos feladatismertetés a pozitív visszacsatolás, értékelés, közösségi élmény nyújtására.
- A helyi hatóságokkal és a forrás megteremtése nem az önkéntes felelőssége és feladata.

Az Európa Népfőiskola

Az Oestersoeen Népfőiskola <http://www.hojskolerne.dk/hoejskoler/hoejskole-soeg/hoejskolen-oestersoeen?lang=en> Dániában a kiterjedt nemzetközi tevékenységet folytató népfőiskolák közé tartozik. Az igazgatója Peter Buhrmann, több mint fél évtizede olyan nemzetközi kurzusokat szervez a 20-25 éves fiataloknak, amelybe dánok mellett elsősorban közép-kelet európai résztvevőket hívtak meg, elsősorban Szlovákiából, Magyarországról, Szlovéniából. A diákok három és négy hónapos bentlakásos kurzusokon vesznek részt. Tudatosan úgy szervezik, hogy a nagy létszámú dán diák mellett a különböző nemzetiségű közép-kelet európai diákokat közös szobában helyezték el. (Idegen nyelv elsajátítása) 2011-től a Pázmány Péter Egyetem esztergomi karáról magyar hallgatókat sikerült Dániába küldeni az Oestersoeen Népfőis-

kolára. Sőt, ami nem volt egyszerű feladat, a népfőiskolai képzés Erasmus mobilitási képzésként való elismertetésére is sor került itthon. Az esztergomi hallgatók körében igen népszerűvé vált a lehetőség, amit úgy is megerősítettünk, hogy a kint tanuló hallgatók online, skype beszélgetés keretében számolhattak be élményeikről az itthoni diáktársak és tanárok előtt. Körülbelül 30 hallgató vett részt ebben a körben.

A dán népfőiskola kifejlesztett egy olyan képzési ágat is, hogy a hallgatókat a három és négy hónapos kurzus után foglalkoztatói gyakorlatra és képzésre küldte a népfőiskola. Ebben a „sikerágazatban” magyar hallgatók ugyan nem vettek részt, de bevált a módszer, amelyben többnyire dán hallgatókat egy osztrák munkaiügyi központtal való együttműködés keretében fogadta egy

salzburgi idegenforgalmi szálloda komplexum, s ott pincér, síoktató, recepciós és egyéb munkakörben foglalkoztatták és képezték a hallgatókat az idegenforgalmi szakmában.

A további három hónapos munkahelyi képzést és gyakorlatot követően a résztvevők nagy hányadának sikerült elhelyezkednie. A klasszikus népfőiskolai képzési repertoár (általános műveltség, idegen nyelv, személyiség fejlesztés, önbizalom építés, civil kuráris) mellett a foglalkoztatást közvetlenül megcélzó képzés kiegészítésre és gyakorlatra került sor. A dán törvények alapján a fiatalok – akik egyébként hátrányos helyzetű, általában alacsony iskolázottságú és munkanélküli fiatalok – állami támogatásban részesülnek. Peter Buhrmann gyakran járt Budapesten és Esztergomban, s ezeket az alkalmakat megragadtuk arra, hogy előadást tartson a tapasztalatairól. A közép-európai körutak során ellátogatott Szlovéniába és Szlovákiába is, ahol hasonló társakra talált, így pld. Jernej Pikalora, aki a szlovén kormány oktatási minisztere volt, most egyetemi tanár és Martin Klusra, aki a Nagyszombati Egyetem rektor helyettese volt, jelenleg szlovák parlamenti képviselő.

Az évek alatt megérlelődött az alapvető gondolat, hogy az európai ifjúsági munkanélküliség válságos helyzetének enyhítésére ez a népfőiskolai modell alkalmas lehet. Fontos volt az eredeti dán népfőiskola „szakképzési” irányultságának felelevenítése is – gazdák képzése –, de az eredeti népfőiskolai célkitűzések meg-

tartása is. A legfontosabb új elem az európai munkapiacra történő felkészítés lett, miközben a soknemzetiségű hallgató együttélése az európai barátság szellemének a kialakítását is szolgálja.

Peter 2014-15-ben nagyszabású lobbizási munkát kezdett az Európai Parlamentben és Brüsszelben, egy állandóan működő európai népfőiskola létrehozására – amely a dániai népfőiskola modelljét terjesztené ki Európára. Dán háttértámogatással elérték, hogy 2016-ban az EU költségvetésében már szerepelt rovaton az európai népfőiskola létrehozása, de költségkeretet nem jelöltek meg, mert nem volt teljes körű támogatás a Parlamentben. Tehát csak fél lábunkat sikerült betenni. A jelenlegi dán miniszter és a volt miniszter is támogatást biztosítottak az előkészületekhez. Elkészült egy pályázat is egy dán magáncég alapítványához, amely az első népfőiskolai kurzusok megvalósítását célozza Szlovákiában és Magyarországon, nemzetközi hallgatósággal, főleg dán, de nemzetközi tanári karral. Közben Peter beható konzultációkat kezdett a bevonható személyekkel, s egyszer csak megkérdezte, vállalnám e, hogy egy létrehozandó európai egyesület elnökségi tagja legyek.

Az előkészületek után 2017. február 4-én Budapesten, az Európa Kávéházban került sor szervezésében az Európai Népfőiskolai Egyesület alapító ülésére. Ott az elnökségi tagok elfogadták a felkérést és az alapszabályt, s váratlanul valamennyien Jánost javasolták elnöknek. Őszintén hátrította és másokat javasolt a tiszt-ségre, de a fő érvük végül a jelölt EAEA-s múltja volt – így elvállalta. A dán törvények szerint létrehozott jogi személy egyesületről van szó, amely a fentebb vázolt európai célok megvalósításáért fog dolgozni. A nyilvános hír, tudósítás így szólt:

Megalakult az Európai Népfőiskolai Egyesület

Budapesten, a hétfőn megalakult az Európai Népfőiskolai Egyesület. Készen állunk, hogy megküzdjünk az ifjúsági munkanélküliséggel. Meghívunk mindenkit, Európa minden részéből, hogy dolgozzunk ki egy európai népfőiskolai törvényt. Az elnökség tagjai: Szigeti Tóth János, Magyarország, Tove Heidemann, Dánia, Martin Klus, Szlovákia, Jernej Pikalo, Szlovénia, Oke Sibbersen, Jan Diedrichsen Dánia és Jeffrey Murer, Skócia.

Elég szerencsés vagyok, hogy főtitkár lehetek.

Peter Buhrmann.
Európa Kávéház,
Budapest 2017 február